

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Нема лакења се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власнику
листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА. 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
„ шест месеци . . . „ 6.—
„ три месеца . . . „ 3.—
„ један месец . . . „ 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . Дин. 30.—
„ шест месеци . . . „ 15.—
„ три месеца . . . „ 7.50

УСЛОВИ ЗА МИР

Услови на које би Немачка пристала

БУКУРЕШТ, 19. фебр.

Једна угледна политичка личност, која је пре два дана допутовала из Берлина, и која је у немачкој престоници имала с неколико најупливнијих немачких политичара разговор о условима за мир, на које би Немачка могла да пристане, изјавила је у једном ужем кругу, да би Немачка пристала на ове услове:

1.) Силе Споразума има да се обвежу да ће преговоре да воде само са Немачком. 2.) Немачкој има да остану све провинције заузете 1815 год. 3.) Немачка пристаје да уступи Шлезвиг Холштајн Данској, Елзас Француској. 4.) Да се рестаурира пољска краљевина. 5. Цариград, Буковина и Галиција да припадну Русији. 6. Један део немачких колонија да припадне Силама из Споразума. 7. Србији Босна са једним делом Далмације. 8. Црној Гори Херцеговина и Скадар. 9. Мађарима и осталим народностима пуну народносну аутономију. 10. Неутралне државе се искључују из преговора!

Ишчекивање Румуније

II

Румунија ни до данас није дала своје дефинитивно изјашњење и одлуку у корист једне или друге стране. Она ћути и спекулира; на апотекарским теразијама мери користи које јој нуде једна или друга страна.

И Тројни Споразум с позом и ставом једног отменог и културног човека нуди јој се показује на предности и стварне користи да ступи у активну улогу и ослободи и присаједини себи четири милиона својих саплеменика у Ердељу и Буковини, док јој Двојни Савез са цинизмом и неискреношћу покварена човека разбојничких изгледа и манира час прети силом час опет обећава сумњиве користи. Такво држање и понашање једних и других било би довољно, сваком воле поштенијем и свеснијем човеку, па да га доведе до изражавања једне снажне и чврсте воље и отворене одлуке. Али

Румунија и румунским одговорним чиниоцима није ни то нити ишта много више довољно. Они спавају мртвим или притворно мртвим сном. Са већ израђеном и сталоженом одлуком за одржавање убиствене и злокобне политике неутралности, они пробуђени „дрекотом“ и „непромишљеним говорима“ разних политичких „дрекаваца“, устају и једним ударом онеспособљавају их за даљу акцију и опет настављају свој безбрижни и ружичасти сан. Савезни и искрени покличници разних народних вођа и великана остају гласови вапијућих и пустињи и псвање птичје у пустим и бескрајним шумама, док еготиичне и лицемерне тежње и жеље некарактерних министара и дебетованих бодјера остају символ и израз народног расположења и националних идеала. Патриотски и родољубни трагаји стрепње поштених политичара и широке народне масе остав

љају сите богаташе и славолубиве великаше потпуно инертним и равнодушним. Свест о националној дужности остаје у позадини, а егизам и користољубиви разлози иставаљају се напред и узимају ознаку политичке мудрости и државног интереса. Јадна је то земља! Јадан је то народ који има тако пропале идеале! Јадна је то будућност која се без племенитих амбиција и без искреног идеализма, а на ситно рачунским основицама зида.

Огрежњавање ће морати да дође, али с њим заједно и разочарење. Лепа идилу коју Румунија сад ужива претвориће се у дубоко испаштање. И најновија у румунској нацији својствена доктрина о политичкој и националној спекулативности остаће стерилна и без позитивних и стварних резултата. Онај који није уложио, тај нема права да дели добит. Они ће из општег удела на будућој конференцији мира и одређивања нових граница бити удаљени. То нека им буде знано. И нека се не уздижу у неку пружаву и солидарну неутралност, јер ће она од победилаца бити по-

гледана и посматрана са презирањем.

Стога нека се сваки одлучује и благовремено осигурава. То је једини и најкраћи пут за постигнуће својих циљева и жеља: ступање у акцију уз Тројни Споразум а у одбрану своју и батних и основних човечијих права.

Епиграм

Где су Швабе?

Излио се Дунав, Сава,
Потопили Срем;
Сада Србин мирно спава
У ров ил' у трем.
Не страхује од армије,
Нити пак од топ —
Бежи Шваба од Србије,
Ко обријан поп!

Арбод

Американци о нама

— Један мали интервју. —

Прекисно су отпутовали из Београда за Америку, амерички лекари др. Џејмс Денови, др. Валијам Аки и три милосрдне сестре; који су били на раду у Београд. Бојној Болници, придодати су фу америчке масије др. Рајну.

Др. Рајн, осећајући да је његова драгоцену помоћ још потребна нашим рањеницима, продужио је своје осуство још за три месеца; а на место отпутованих лекара, дошла су из Америке друга два.

Један наш сарадник, добар познаник др. Деновна, пожељивши му срећан пут, и захваливши му у име рањеника на указаној нези, запито га је:

— Са каквим расположењем и утисцима напуштате нас и нашу болницу?

Господин Денови је био пријатно дирнут овим, и пријатељски стежући руку нашем сараднику, рекао је дубоко потресеним гласом:

— Какав утисак, какво расположење? Господине, један песник, не сећам се којој је нацији припадао, а то ње ни потребно; рекао је: „Што мање речи, тим више љубави“. Ја подвлачим ове жељене речи.

Српски народ, тај племенити народ изазива и чуђење и дивљење у исти мах. Српски народ је у исто време суров ратник као и племенит ратник.

Недавно је у једном великом руском листу речено:

— Да је Србија цветни балкански врт.“ И то подвлачим.

За време мога бављења у Србији, међу вашим храбрим војницима ја сам успео да у познам душу вас Срба. И, полазећи натраг у отаџбину, ја носим пуно срце најлепших и најдражијих успомена, а време, проведено у средњи ваших храбрих хероја, биће за мене пријатна стакица, којој ћу у слободним часовима долазити и у памети прелиставати успомене, тако пријатне и тако ми драге.

Пријатно дирнут оваквим ласкавим речима наш сарадник се још једном захвалио племенитом господину Деновну и п жалео му срећан пут, са жељом да се што скорије виде у Београду, — престојница Уједињеног Српства.
Masque.

Са наших железница

Благо ономе ко може да се сад у овом времену не вози железницом, ко није био у тамници, тај нека се сада вози железницом па ће видети чуда које није никада видео; горе него у тамници мрак, прст пред очима се не види, путнички вагона пуни људи и жена, у ходицима а и пред вратама пуно војника здравих и болесних а између њих у мешало се и остало грађанство обојега пола, старог и младог и то све у мраку.

Неки који су пре уграбили и ушли у „купе“ чујеш им глас кад говоре, али их и не видиш у мраку, но ко је се надао овоме злу, он је свећу и понео и кад је упали он види да на вратима постоји „етикета“ заузето, ти идеш даље да тражиш место, али мораш непрестано могама да гавиш преко туђих ногу и глава оних, који по ходнику спавају и седе, и онда настаје права мамика од кукања и плачи, јер нико никог у мраку не види и настаје једно чудо неописано по ходнику и пред вратима.

Истина је, да сам имао право возити се I класом, али цаба му све, но нисам имао места ни у самом ходнику, ја

се возих од: Раље до Лапова и не видох очима ни лампе у вагону да гори, нити пак кондуктера да чини ма какав распоред где ће ко да седе или да му да место, него ко је јачи тај ће ићи себи место, а слаб и стар нека стоја и аловати се иако своје куће није видео седам месеци.

Истина је да се ја бар лично нисам возио железницом од почетка рата до 31—I—1915, али овом се чуду нисам могао да надам, да може овакав неред да буде и да може 200 до 300 људи да се пење и смида и то све у мраку, а било их је који су слетали низ степенице и леђима се дочекивали на земљу а нарочито жене.

Мене измеђује да Господин Министар Грађевина, као педантан човек овакав хаос може да гледа и да не нађе начин да се ноћу вагони ма са чиме осветле и да ову бруку не види? — Ово држим да у свету нигде нема

Ратник

Царство тифуса

Ови жалосни призори који се одигравају у Богословији на Врачару, сала један део војне болнице, збиља морају да покрену и најтврђа срца на плач јаук и запомагање. Само наши богаташи су ледени као стене.

Јадни војници, они хероји, који су осветлили образ овој маленој земљи, који су променили славу српском народу широм целог света, који су својом храброшћу иногим другим богаташама, стекли силне новце и зараде помоћу шпекулације, продаје и куповине наполеона, — ено их у болници леже по тројица у једном кревету! Страшно али истинито!

Доста је жалосно кад је морало до тога да дође, да је један најчестатији човек и лекар, г Радовановић, морао доћи у општину да моли за кревете јоргана и думке, да моли општину која сад с највећим напорима издржава сиротињу београдску. И док општина лупа главом о томе, дот

ле у Београду зјапе на хиљаде празних станова, пространих, видних и удобних зидовница са пуно ствари и то баш својим ових људи који пливају у богатству, којима се не би ништа осетило да повлоне сав свој намештај па и кућу за и ше ратнике, хероје, који се у осталом и жртвују за њихово богатство.

Аустријанци су могли ставити у најбољим становима тих богаташа, који сад уживају меде у Солуну или на Крфу. Па зашто тек не би могли да даду своје домове за болнице да се спасава овај добри народ који се крвави већ пола године за општу ствар.

Г. Петровић се изјаснио: да ће дати 500 хиљада динара кад се освоји Босна. А ко ће да је освоји кад ти јунаци и хероји немају средстава да се излече, леже по патосу на голим даскама, без покривача без игде ичега! Леже један врз друго! Дајте ви сад што имате после нам то ништа не треба.

Један милијардер Сер Тома Липтон, који нам није ни родни помоћи Бог, чудно се и крстио се кад је видео то чудо, дао је човек и сувлаше овом народу, а наши патриоти не даду ни кревета ни станове; више воле да их Аустријанци опљачкају и разруше гранате него да се спасу најбољи синови ове земље — српски ратници.

Не заборавите господо милионери да ћемо се после рата разговарати, кад идете у агитацију, руку под руку са барачима, којих се сад клоњите као ђаво од крста!

Кад већ ови богаташи, немају срца и неће да помогну наше ратнике, ми тражимо од војних власти: да све што јој треба реквирара од ових беддушних газдаша и само тако ћемо се спасти ове невоље која је задесила наши народ.

Дневне вести

Војни указ

У Врховној Команди ради се на великом војном указу,

којим ће бити унапређени они официри * наредници који су раније грешком били заповедници. А поред ових биће унапређени и сви они официри нижи и виши који су се у рату одликовали личном храброшћу. Поред сваког имена стајаће и мотивација зашто се унапређује. Добро би било да надлежни добро отварају очи у састављању овог указа.

Из Министарства Правде

У зграда Начелства нишког смештена су 4 министарства. Услед тога особље, чиновништво министарства правде оскудева у локалима. И док оно оскудева у локалима дотле начелник министарства правде, заузео је две собе у тој згради за своје службете и њихове породице, који су направили читав домазлук у њима.

Обраћамо пажњу г. министру на овај случај молећи га да учини шта треба да се ови локали исправне и у њима сместе канцеларије за чиновнике, који у оскудици ових, пишу у подрумима или сутеренима, где никад не допре сунчева светлост.

Из Дрвенице

Г. Грубановић шеф железничке станице у Топчидеру, за кога су раније и ки листови донели вест да је удаљен од дужности због извесног конфликта са инспекцијом железничком. После овога је одмах на његово место дошао г. Јефта Поповић да изврши ревизију рада у тој станици. И после извршене ревизије утврђено је да ја г. Грубановић био потпуно исправан, и да је своју дужност вршио правилно и савесно, што значи: да су све оптужбе противу њега биле интриганске природе. Г. Грубановић остао је и даље на својој дужности.

Закљетва поданика

Јуче по подне у Управи Града извршено је закљетвање нових поданика.

Јуче је заклето 10 нових поданика.

Са Топчидерског Брда

У вили Николе Вуловића тргов. на Топчидерском Брду налазе се у стану два жан

дарма, који никакву службу не врше а постали су кабадахије за становништво које живи и станује у тој околини.

Њихов посао своди се на то што по цео дан пијанче и проводе се у друштву двеју проблематичних женскиња. Молимо надлежне, а у грвом реду команданта жандармерије, да се одазове молби становништва, које сноси сав невоље од стране ових дококих људи, и да их кад већ ништа друго не раде отерају у ров и тиме учини крај самовољи и оргијању свих силедија.

† Милан М. Луковић

Пре неколико дана чуло се да је оболео овај мали и племенити човек као ђак — наредник.

Данас има да допунимо ту језиву вест: његово племенито срце престало је да куца. Зашто? питамо се запрепашћени и згранути, зашто? питаће многи и многи и која су га лично знали и који су га знала по префињеним и отменим песмама у „Српском Књижевном Гласнику.“ Ми га жалимо и као човека и као велику вазду наше српске модерне поезије и књижевности.

Његово је срце престало да куца, његове су очи угашене, јер је то хтела наша отаџбина, јер је тако хтела наша словенска судбина.

Још један пљачкаш

Пре недељу дана, дошла смо на овом месту, да је кондуктер Душан „прни“, коме се не зна име, а на служби је на прузи Лапово—Крагујевац, да уцењује публику и понаша се према истој нечовечно. Мислили смо да ће та белешка стукнути овог арамију у границе учтивости и закона. Ево, данас, и поред најбоље воље, не можемо да пређемо ћутке преко тога, већ бележимо да је злоупотребљујући свој положај, а на име свог ауторите зајмио новце од публике и келнера из ресторације лаповске, практикује и даље свој „омиљени занат“, па зато молимо надлежне да ову зверку узме на одговор и по сслушању одреди му заслужену казну.

Б. Ж. Петровић

Шапцу

О! ти, лепи, дични граду, Славо знами из старина Ти претрне канонаду, И постаде развалина

Твоји двори и славне палате, На воје се зрак јутарњи слива, Разрушени од тешке гранате, Показују да ту град почива.

Ах! ти, сада не постојиш више, Над развалом твојом, сова дрема, Сва ти варош у мртвилу дише, Јер у њојзи нигде никог нема.

Крагујевац, 1915.

ФЕЛТОН

П. К. Грегорић:

Последњи пољубац

Објава рата још није извршена. Међутим, на обема странама журно се спремао. Листови су доносили жучне чланке. Свет је био одушављен. Сваки је тражио рат. Сваки је очекивао звук убојне трубе. Србија је била претворена у оружани логор. Улице пуне света, кола, коња. Врило је на све стране. „Дрино водо, племенита међо, да ли ћу те скоро походити!“ — биле су речи, које су лебделе на свачијим уснама. Овај талас одушевљења био је тако силан, да је понео и оне, који су до скоро спас „отачества“ гледали у пријатељским односима са суседном монархијом.

Данас су међутим, и они са патриотским заносом гражили рат, рат до истраге, па или да будемо сви наши, или да у тој борби паднемо сви до једнога.

И у кући младога учитеља владало је исто расположење. Он је сав заруменео од патриотске ватре, спремао своје убојно оружје. Уз убојну пестму он је чисто пушку, загледао је и пребао врх ножа, којим ће кроз кратко време крчити себи пута, да би дошао до своје љубљене браће. У страну од њега седла је његова вереница и посматрала га. Иако се и сама радовала овоме, она је ипак страховала. Бојала се да ће га изгубити, изгубити за навек. При самој помисли на ово, она би се сва најежила и прекрстивши се молила Богу да јој одагна страшне мисли.

— Ах, драга моја — прекиде је Милан — знаш да је-

два чекам да чујем да врисне шара. Ово се овако више не може. Лако је онима у Београду да се премишљају. До њих не допире плач нејачи и шкргут несрећника. Кад би они ово чули и видели, уверен сам да би ми још колико сутра прешли међу племениту.

Нада га погледа. — А мене би могао зар да оставиш!

Милан је погледа једним дубоким погледом, погледом који је продро чак у крајњи кутићак њезина срца. Затим се благо насмеши остави пушку, коју је дотле пажљиво загледао и седе поред ње.

— Како ти то говориш, душице моја! Ти знаш да те ја волим, волим више но све на свету!

— Па ипак, ти хоћеш да ме оставиш!

— О, како си неправедна. Ја тебе да оставим. Не душо, то ми и не пада на памет!

— Знаш, али ти кажеш да

једва чекаш да врисне шара, па да се уђе у акцију!

— Но. Па ја тиме и не мислим да те оставим. Ето, ја тебе волим више свега. Више мо оца, мајку, браћу. Све их ја стављам испод тебе, ти си прва у моме срцу. Али има нешто, немој да се љутиш, што је изнад тебе. — И ту млади уча застаде и пажљиво погледа у своју вереницу.

— А то је — рече она мјрно! Међутим, глас јој је некако чудно зазвонио.

— А то је — отаџбина! рече снажним гласом уча младој девојци.

— Озрости ми! — замоли га она. — Да, твоја је прва дужност да браниш отаџбину. Ево ти моје руке. До данас сам ти била само вереница, а од данас сам ти и веран друг на заједничком послу. Не бојим се више вриска шаре, нека она врисне, нека њен први

† Периша Лончаровић

У Крагујевцу је умро од петавог тифуса Периша Лончаровић, ревидор новина. И као човек и као ревидор пок. Периша је био врло савестан и поштен, и сваки ко га је знао и познавао поштован га је и ценио.

Лака му земља.

Фабрикација цигаретли

Управа Монопола добила је већи број машина за фабрикацију цигаретли. Машине ће бити у најкраћем времену инсталиране, и ставиће се одмах у покрет те ће на тај начин бити снабдевена цела Србија цигаретлама свих врста.

Нове локомотиве

Дирекција Српских Државних Железница, послала је комисију у Солун да прими нових 36 локомотива за нормални колосек, које ће заменити ове досадашње машине које су постале неупотребљиве.

Из Поште

Молимо г. начелника и г. министра да извиде зашто наши претплатници у Гуприји и Нишу у министарству финансија не добијају никакве новине које им шаље наше уредништво у крстоплету.

У Гуприској пошти, писао се лично уверио, влада беспримеран хаос. Новине наших претплатника читају службеници, па их онда према расположењу, или шаљу претплатницима или их задржавају за завијање. Право је да се једаред упостави ред у пошти и да претплатници дођу до својих новина, које су они платили.

Папир и жижица

Они у управи монопола, може бити не знају да ми у Београду систематски оскудевамо у жижици и цигар папиру. Да ли неко прави шпекулацију са овим артиклама не знамо или је збиља за чудо да нико не води рачуна о тој потреби, која треба да задовољи 40 хиљада становника.

Београдском грађанству

На основу наређења Врховне Команде обраћа се пажња грађанству да је крајњи рок

одјек буде знак да је дошао час победе, па ма обоје у тој борби и пали! — И падоше једно друго у загрљај.

* * *

Најзад после дугог чекања ериснула је шара. Раг је објављен и оружан народ, са вером у Бога и у своју праведну ствар пошао је напред да са пушком у руци ма и по цену својих живота одкупи слободу својој браћи.

Млади учитељ је био саврећан и први је ступио у коло оних, који су имали да први приме ватрено крштење у овој борби. Он, иако до сада није могао да закоље ни кокош, желео је сусрет, сусрет са непријатељем. Жудно је очекивао да проспе крв.

Наставиће се

за предају државног или заплећеног оружја, муниције, оружјег прибора и остале убојне спреме 1 март ове године и да ће се после овога рока свако приватно лице код кога се нађе што од поменуте државне или заплећене убојне спреме предати војном суду на осуду на основу чл. 112, 113, 114 и 151 војног судског закона.

Оружје се има предати Главној Београдској Војној Станици.

Од уредништва

Сергију Михаиловићу Крушевац

Примили смо пошљику. Хвала, али је мало за нас четворицу. Пошљи ресто.

Д. М.

Саобраћај

— Пријем трговачке робе у топчидерској станици. —

Како топчидерска станица не располаже ни магацима, ни рампама, ни мушкетима за

покривање, на њи погодним колосецима, то се објављује трговачком и осталом свету: да топчидерска железничка станица неће примати на отварање никакву немачку робу дамас у петак 20, у суботу 21, и недељу 22 о. м. јер су просторије, које су и иначе врло тескобне, толико закрчене, да апсолутно нема где да се смешти роба, а она роба до данас пријављена мора да се једном потовари и просторије раскрче. Почев од понедељника 23 о. м. денчана роба и селидба, примате се сваки дан од 8 час. пре подне до 2 часа по подне, изузимајући суботе и недеље, у које дане неће се нико ме без разлике примати ни денчана роба, ни селидба Вагонска роба, коју партаја сама товари, у најмањој тежини од 5000 кг. примате се на возидбу сваки дан од 8 час. пре подне до 4 часа по подне, изузимајући недеље, када се неће примати на возидбу ни денчана роба, ни вагонска роба, у опште ни каква трговачка роба.

Дневник једног артиљерца

из српско-аустријског рата

18

18 септембра. На Гучеву и Ловници чује се ужасна топовска грмљавина, шта је знак, да се на тим местима води очајна борба. Код нас и на нашем рејону све је мирно, цео дан није ни пушка испалена. Тек увече непријатељ отвори пушчану ватру из ровова коју ми одмах утишасмо, зајавивши ми уста са 5 хаубичких зрна од 40 килограма.

19 септембра. Дал леп како се само пожелети може. На Гучеву и Ловници још траје без прекида јуче започета борба. По њеној дуготрајности види се да је на живот и смрт.

Пред веч, 1 пук 2 позив који се налази пред нама доби смону; њега је сменио 9 пук кадровца из новоослобођених крајева. Пошто се смени 1 пук и измаче мало од ровова почеше комотно да иду без обзира што ће их непријатељ можда видети. Непријатељ не видећи да им је смена дошла, помислише да се они повлаче па појурише за њима, ве пуцајући. Када су се приближили на 40 50 корака пред нашим пешачким рововима, наши храбри деве

топуковци који су догле ћутали, осуше паклену пушчану ватру. Као гром из неба ова изненадна ватра порази Аустријанце тако да насу ни сами били начисто шта се око њих дешава. Док се они офасташе и дођоше к себи од бунила, догле их већ паде половина и тек кад видоше да су запали у запета кљуса они се онда вратише и дадоше у дивље бегство остављајући за собом мноштво мртвих и рањених.

Али што није могла пушка и митраљез то предузе артиљерија да доврши. Отвори се паклена артиљеријска ватра са свију страна сејући смрт и ужас међу непријатељем. На један пут све престаде! Као да нека ванприродна сила затони ове смртоносне циви и као да неке невидљиво биће командова „доста више!“ Престаде пуцањ, престаде топовска хука, а замени их јаук рањених, крклање и ропца умирућих.

20 септембра свуда мирно, дац леп и всдар, а за њим настаде још лепша ноћ.

— Наставиће се —

НАШЕ БОЈИШТЕ

Аероплахи над Баром

ЦЕТИЊЕ, 18. фебруара. — Данас пре подне аустријски аероплани крстарили су над Баром. Бацали су шест бомби од којих су две пале на пристаниште и четари у непосредној близини Топлице, дворца наследника Данила. Није било никакве штете.

ФРАЦУСКА ОФАНЗИВА

Нови успеси

ПАРИЗ, 18. фебруара. Службено. — Буре са снегом и кишом ометале су операције на многобројним тачкама фронта. У Шампањи, северно од Менила, одбили смо снажан против-напад. Све јучерашње добитке одржали смо и навели смо непријатељу велике губитке. Остварили смо нове успехе у истом пределу. Близу Понт-а-Мусона у шума Ле Претр, освојили смо једну стражару. У Сиксидену, северно-

западно од Менстера, одбили смо преко моћи између недеље и понедељника доста снажан непријатељски напад. У овим два последња акцијама заробили смо доста војника и одржали смо терен задовољен у Хартмансвајлерконфу и покрај против-напада немачких.

Неутралне државе

— Француско-енглеска нота. —

ПАРИЗ, 17. фебруара.

Француско-енглеска нота, предата неутралним државама, назначавала да обе владе изјављују, да ће бити принуђене, да прибегну мерама репресалија, да би спречиле реципроцитетом свакојерсној роби, било улазак у Немачку, било из Немачке. Ове ће мере бити извршене без икакве опасности ни по бродове ни по неутралне државе и у строгој сагласности са принципима човечанства. Ова је мера у супротности са декларацијом од 1856 године, која је придодата париском уговору. Ну како је Немачка повредила два члана ове конвенције, то су тиме Француска и Енглеска ослобођене сваке обавезе, јер према тексту конвенције, утврђено је у специјалном протоколу, да су четири члана неразјојива.

ПУТ ЗА ЦАРИГРАД

Бомбардовање Дарданела

— Бомбардовање се наставља —

АТИНА, 17. фебруара. — После разорења Дардануса савезнички бродови јуче су бомбардовали унутрашња утврђења Хамидије, и Јидир Капја. У исто време једна дивизија бомбардовала је са Сароса утврђење Богхали Кале на европској обали, причинивши знатног ивара. Јени Шехир је запаљен.

— За храну —

СОЛУН, 19. фебр. — Овде се налази француска санитарска лађа „Канада“ која ће узети храну за флоту која оперише у Дарданелима.

— Опсадно стање —

АТИНА, 19. фебр. — У Цариграду је објављено опсадно стање.

— Грчка и бомбардовање Дарданела —

СОЛУН, 19. фебр. — Изгледа да ће се и Грчка умешати у операцијама пред Дарданелима.

— Бомбардовање Босфора —

СОЛУН, 19. фебр. — Руси ће почети кроз неки дан бомбардовање са стране Босфора.

— Петнаест километара —

СОЛУН, 19. фебр. — Флота Тројног Савеза ушла је 15 километара у Дарданеле.

— Влада се сели —

АТИНА, 18. фебр. — Говоре да ће се турска влада преселити из бојазија од даље успешне операције Савезника.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

— Грчка и Бугарска —

АТИНА, 9. фебр. — За амбасадора у Цариграду отпутовао је г. Борје Страјт како сам раније јавио а не као што „Правда“ јавља за Политиса.

— Питање хлеба —

АТИНА, 19. фебр. — Атински хлебари прете штрајком ако се цена хлеба не повиси за 5 лепта.

— Грчки зајам —

СОЛУН, 19. фебр. — Трговци са Народном Банком удружени новудили су држави зајам од 40 милиона драхма. Контракт о зајму поднеће се скупштини идућег понедељника. Зајам ће се исплатити у току од 5 година. Детаљи о контракту нису познати.

— Глад у Аустрији и Мађарској —

РИМ, 18. фебр. — У Аустрији се конфискује свакоме лицу жито преко 6 кг. и пописао је свакоме колико има кг. жита.

— Принц Павле —

СОЛУН, 18. фебр. — Јуче је стигао принц Павле и одмах је отпутовао за Италију лађом „Миламо“ италијанског друштва.

— Сер Томас Липтон —

СОЛУН, 19. фебр. — Принц Никола стигао је овде јуче ујутру и данас је био на чају у јакти „Ерли“ код Сера Томаса Липтона.

— Пад Јањине —

СОЛУН, 19. фебр. — У суботу ће бити велика светковина због двогодишњице пада Јањине.

— Изјава Есад паше —

СОЛУН, 19. фебр. — Један путник који је стигао са Крфа рекао ми је да устаници гледају да придобију Есад Пашу за Двојни Савез наводећи му да ће Двојни Савез повратити Султанов ауторитет, Есад паша је изјавио да Албанија треба за сада да је неутрална.

КЋЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок

Из греха у порок

— Млади Николић, лекар, налази Невенку, своју сестру познаницу са корза у једном ситану. — Из сажалења раћа се љубав. — Поручени идеали! — Ђајасирофа. — Грех се за грехом ваља.

После два дана Николић је седео у соби и са Невенком која се била знатно опоравила говорио о последњем догађају. Млада лекарка Николићева колегиња, бираним речима, у колико јој је то било могуће, објаснила је Невенци шта се је све са њоме догодило. У прво време девојка је била запрепаштена, затим је бринула у плач. Али овакво расположење трајало је веома кратко. Затим је одмах дошла к себи и са стојичком мирноћом, која је задивљавала и саму лекарку, слушала је њене речи, које су биле за њу мелем на рану.

Кад је Николић дошао Невенка је схвативши добро ситуацију била сасвим присебна. На лицу јој се огледао вео који је једино говорио о болу због несреће, која јој се десила.

— Мило ми је госпођице, што вас видим опет расположењу и свежу!

— Ја мислим и уверен сам да вам је моја колегиња указала исту пажњу, к ју свих вам и ја указао.

— Ах, да. Госпођица лекарка била је толико љубазна. Разумете ли ме кад вам кажем све, и ту млада девојка удари гласом, на последњу реч! —

Николић обори очи доле. Није имао толико куражи да гледа у ову девојку коју је несрећа толико направила дрском, да охоло каже оно, што јој се десило. Њене речи, одсечне одбијаху се силно о болничке зидове и удараху о бубне опне младога лекара.

— Да, да, господи е док-

торе. Страховито је шта се је самно десило. После удара који ме је задесио раније, овај ме је удар могао мимо ићи. Ето, ја никога нисам мрзела, никога нисам ни вређала, према свима сам била љубазна, па ипак, није ме могла ова нова чаша горчине мамонити, већ сам и њу морала да испијем и то до дна. Будућност ми је сада сасвим уништена. Без родитеља, без пријатеља, осрамоћена, остала сам само да будем поруга друштву, да будем играчка у рукама света, да будем предмет о коме ће се најгоре говорити, на који ће се врстом указивати као на баука. О, Боже, Боже. Да ли је ово грех родитеља, који се излио на моју главу? — и млада девојке утону у мисли.

Николићу се срце цешало од бола гледајући је овако утучену, скрушену. Покушао је да је ублажи, да је теши, али чим би га она погледала својим крупним очима он би захватио мисли би му се бркале и ућутао би.

Белешке

Коме треба парадаја у флашама — домаћи — лека се обрати у Краља Милана ул. бр. 70.

ЗА НАШЕ РАТНИКЕ

НАЈБОЉИ

КАЛЕНДАР

„СРПСКИ БОРАК“ — за ратну 1915 год.

са збирком срп. нар. песама из српско-аустријског рата и са значајем мена времена и првено одштампаним празницима. Цена: Комад 0.50 дин, Књижицама 100 к. 35.— „ Поштарина моја. Календари се шаљу по примљеној пошт. упутници,

Издавачка књижица

Е. Ајхштет

Београд

4-5

ПАЖЊА ОПАЧАРИМА
канцеларски добро очуван
не има на продају нека јавна уредништву.

Знања ради

Од 15. фебруара продаваћу све сорте семена од поврћа, и пољских семена, а нарочито аршлеме празо, и арпаично семе. У исто време имаћу и арпаична сејанца, за сађење. Продаваћу на већу и мању количину — Сва горња семена продаваћу у Јагодини пошто ће сваком купцу лакше доћи у Јагодину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА

Ђиња Трајковић

ИЗ БЕОГРАДА

50

5-10

Чича Панта Костић

преселио је своју радњу од „ВУКА КАРАЏИЋА“

код „Арапина“

МАКЕДОНСКА УЛИЦА

преко целог дана точи се свеже пиво (чаша 0.20 кригла 0.30 п. п.) велики избор природног пића и српских мезелука.

УСЛУГА БРЗА И ТАЧНА.

36

-5-

П р а в и

Најфинији

Француски коњак

НАБАВЉЕН НЕПОСРЕДНО ИЗ КОЊАКА (ФРАНЦУСКИХ)

1 литар стаје 10.— дин.
7 деци флаша 8.— „

Књижица Косте В. Илића

преко пута Новог Двора

62

2-10

Пажња опачарима — лиферантима

приликом садашње лиферације опачака за државу, да имамо велику количину говеђих кожа, усељених, пребачених и разапетих у свима тежи-нама и то у стовариштима:

- У Београду магацин Југовића улица — усељених и разапетих
- Младеновцу магацин код Станице — усељених
- Крагујевцу магацин г. Уроша Симића — усељених, пребачених и разапетих а и свињских.
- Јагодину магацин на пијаци — усељених.
- Крушевцу магац. преко од „Такова“ — усељених и разапетих.
- Нишу магацин г. Димитрија Агоре — пребачених.
- Свилајнцу магацин на Пијаци — разапетих.
- Краљеву магацин г. Буњака — разапетих.

ЦЕНЕ СУ УМЕРЕНЕ.

КОЖАРСКА ТРГОВИНА

МИГРИЋ, НОВАКОВИЋ И СТЕФАНОВИЋ

11-15

Са највећим болом у души извештавам сроднике, другове, познанике и пријатеље да је моја супруга односно мати

Милојка

испустила своју стару душу у 70 години старости 4 фебруара 1915 године у својој кући, остављајући нас да за њом вечито тугујемо.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруг Јанићије; синови: Жика, Стева, Милија, обв. 10 хауб. батерије, и Светозар; ћерка Злата; умуци: Богдан, Драгољуб, Војин; унука Рајна и многобројна фамилија.

1-2

Црвени Крст

моли за поклоне: новаца, душекагаћа, чарапа, сламарица, кошуља, јоргана, јастука, поњава, ћилима, шареница, пешкира, марама, назувица, опачака, ципела, пауча, чанула и посућа.

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЈЕ—ЋЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне при царинарницама СКОПЈАНСКОЈ и ЋЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ано су шефски радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопје Ћевђелија.

8-15